

Het Schoolberaad kan worden gezien als een nieuwe vorm van burgerschapsonderwijs die heel goed aansluit bij de aankomende kwalificatie-eisen voor burgerschap in het mbo. Het Schoolberaad is een 'levensechte oefening' met de burgerschapsvaardigheden binnen alle vier de nieuwe thema's. Studenten doen ervaringen op, verkennen hun standpunten en ontwikkelen handelingsmogelijkheden om samen te werken in de groep. Ze leren tussen het individuele en collectieve belang te navigeren (Thema B). Ze leren om te gaan met spanning in de groep (Thema A) in relatie tot maatschappelijke vraagstukken (Thema C). En de studenten krijgen macht over een belangrijk schoolvraagstuk en oefenen daarin met besluitvorming (Thema D). Hieronder gaan we wat dieper in op de aansluiting van het Schoolberaad bij de nieuwe kwalificatie-eisen burgerschap in het mbo.

School als oefenplaats:

Door het organiseren van een schoolberaad creëer je als school een omgeving waarbij de school is ingericht als oefenplaats voor burgerschap. Daarmee is burgerschapsonderwijs ook effectiever, aldus het uitgangspunt in het adviesrapport van de Expertgroep Burgerschap. In het Schoolberaad kunnen studenten experimenteren met ideeën, leren zij van hun ervaringen en doen zij inzicht op in wat wel en niet werkt, zonder angst voor grote consequenties. Daarbij ervaren studenten dat ze *gezien* worden en dat hun mening er toe doet. Ze ervaren wat het is om te participeren: meedoen is zinvol! Hun inbreng kan leiden tot daadwerkelijke verandering. Dat biedt vertrouwen in de democratische waarden.

Thema A: Verschil en Gelijkwaardigheid

Het schoolberaad biedt studenten de kans om actief deel te nemen aan discussies en besluitvorming waarin verschillen tussen mensen zichtbaar worden en gelijkwaardigheid centraal staat. Dit helpt hen om te oefenen met het omgaan met spanningen tussen verschil en gelijkwaardigheid. Door te reflecteren op hun eigen waarden en achtergrond en te luisteren naar anderen, leren ze communicatievaardigheden en vaardigheden als empathie en samenwerking.

Leerdoelen die hierbij horen:

- Reflecteren op de eigen houding, waarden en overtuigingen ten aanzien van anderen.
- Aangaan van dialogen om nieuwe perspectieven te verwerven die inzicht bieden bij componenten als veranderbaarheid, ervaring en handelingsmogelijkheden rondom het thema verschil en gelijkwaardigheid.
- Ontwikkelen van communicatievaardigheden en vaardigheden als empathie en samenwerking om effectief om te gaan met spanningen rondom verschil en gelijkwaardigheid.

Thema B: Individu en Groep

In het schoolberaad leren studenten omgaan met spanningen tussen individuele en collectieve belangen, die ze binnen de schoolcontext ervaren. Dit helpt hen om vaardigheden te ontwikkelen in samenwerken, onderhandelen en het oplossen van conflicten. Door samen te werken aan oplossingen voor een schoolbreed probleem, oefenen studenten met het vinden van een balans tussen persoonlijke belangen en het gemeenschappelijke welzijn, wat ze voorbereidt op hun rol in de bredere samenleving.

Leerdoelen die hierbij horen:

- Samenwerken in situaties waarin individuele en collectieve belangen op gespannen voet staan.
- Ontwikkelen van vaardigheden zoals overtuigen, beïnvloeden en onderhandelen.
- Verkennen van manieren om als individu of groep bij te dragen aan solidariteit en gemeenschappelijke belangen.

Thema C: Maatschappijvisies en Maatschappelijke Vraagstukken

Het schoolberaad geeft studenten de kans om zich te verdiepen in maatschappelijke vraagstukken binnen hun eigen schoolomgeving, zoals technologiegebruik of inclusie, die ook relevant zijn in bredere maatschappelijke discussies. Dit helpt hen om verschillende maatschappijvisies te verkennen en te reflecteren op hun eigen waarden in relatie tot de samenleving. Ze oefenen hiermee het nadenken over hoe ze als burger invloed kunnen uitoefenen op maatschappelijke veranderingen.

Leerdoelen die hierbij horen:

- Reflecteren op de eigen waarden en overtuigingen ten aanzien van maatschappelijke vraagstukken (die ook spelen binnen de kaders van de schoolcontext)
- Aangaan van dialogen (o.a. via gesprekken met experts en ervaringsdeskundigen) om verschillende perspectieven en maatschappijvisies te begrijpen.
- Ontwikkelen van vaardigheden om actief bij te dragen aan het vormgeven van de samenleving.

Thema D: Macht en Besluitvorming

In het schoolberaad oefenen studenten met het uitoefenen van macht en invloed in een democratisch proces, door gezamenlijk beslissingen te nemen over relevante schoolvraagstukken. Ze leren dat hun stem invloed heeft en ze oefenen met het nemen van gezamenlijke beslissingen. Bovendien leren ze over de impact van hun stem en handelen.

Leerdoelen die hierbij horen:

- Verkennen van eigen ervaringen met macht en besluitvorming, en deze verbinden met maatschappelijke en schoolcontexten.
- Ontwikkelen van vaardigheden om invloed uit te oefenen op besluitvorming en dit te doen binnen democratische en rechtsstatelijke principes.
- Samenwerken in besluitvormingsprocessen en het ontwikkelen van gezamenlijke oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.

Conclusie

Het schoolberaad biedt een directe oefening in de vaardigheden die essentieel zijn voor deelname aan de samenleving, zoals kritisch denken, argumenteren, luisteren naar anderen en het zoeken naar

gezamenlijke oplossingen. Studenten leren hoe ze met spanningen en meningsverschillen moeten omgaan, hoe ze belangen tussen individu en groep kunnen afwegen en om samen te werken en verantwoordelijkheid te nemen voor beslissingen die de schoolgemeenschap beïnvloeden. Kortom: door actief deel te nemen aan het schoolberaad oefenen studenten met democratische participatie, kritisch denken, samenwerking, het omgaan met diversiteit en besluitvorming. Daarbij ervaren studenten dat ze gezien worden en dat hun mening er toe doet, wat hun zelfvertrouwen vergoot om ook in de toekomst als actieve burger te participeren in de samenleving.